

Міжнародні зв'язки

Голова Верховного Суду України Василь Онопенко 4 червня 2010 р. провів робочу зустріч із співдоповідачами Комітету ПАРЕ з питань дотримання обов'язків та зобов'язань державами-учасницями Ради Європи (Моніторинговий комітет) Ренате Вольвенд та Маїліс Репс.

Привітавши присутніх, він подякував європейським експертам за прагнення зрозуміти ситуацію, що склалася в Україні, оскільки це певний рубіж, за яким судова влада в державі може втратити свою незалежність. Зокрема, наголосив Голова Верховного Суду України, прийнятий 13 травня цього року Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо недопущення зловживань правом на оскарження» перетворює Вищу раду юстиції на репресивний орган, на своєрідного інквізителя судової системи. Це викликає цілком обґрунтоване занепокоєння, адже діяльність Вищої ради юстиції вже призвела до того, що судді бояться приймати законні рішення. Узаконене втручання у правосуддя і тиск на суддів для правової держави неприпустимі, переконаний Василь Онопенко.

Реальну загрозу незалежності правосуддя створює і прийнятий Верховною Радою 4 червня 2010 р. у першому читанні проект Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Василь Онопенко акцентував увагу співдоповідачів Моніторингового комітету на тому, що в цьому документі, попри певний конструктив, не дотримано вимог Конституції України, міжнародних стандартів, не враховано рекомендацій Венеціанської комісії, яка неодноразово наголошувала на необхідності посилення процесуальної ролі Верховного Суду України, спрощенні судових процедур і ліквідації зайвих рівнів судочинства.

Запропоноване ж у законопроекті неконституційне зниження статусу Верховного Суду України як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції призведе

до суттєвого звуження процесуальних можливостей судового захисту прав і свобод громадян, прав та законних інтересів юридичних осіб, а також інтересів держави в судах загальної юрисдикції, констатував Василь Онопенко.

Не відповідає Конституції положення законопроекту, яким Вищій раді юстиції надається право призначати і звільняти голів судів та їх заступників.

На переконання Голови Верховного Суду, цей законопроект потребує концептуального і системного доопрацювання, а також направлення на експертизу до Венеціанської комісії.

Ренате Вольвенд у свою чергу зауважила, що під час нинішніх зустрічей з міністром юстиції України і Головою Верховної Ради вона також порушувала питання про необхідність направлення цього законопроекту до Венеціанської комісії та врахування висновків її експертів до другого читання.

На запитання Маїліс Репс щодо заяви Василя Онопенка у парламенті про наміри піти у відставку і того, що він планує робити далі, Голова Верховного Суду відповів: «І далі боротимусь за Верховний Суд і правосуддя. Своєю ж заявою я хотів наголосити на тому, що якщо знищення Верховного Суду і правосуддя загалом кимось мотивується моєю позицією, моїми принциповістю і непоступливістю у цьому питанні, то заради збереження правосуддя, недопущення його приватизації я готовий піти з посади. Тільки нехай не чіпають Верховний Суд і не руйнують судову систему. Я ніколи не ставив свої амбіції та кар'єру вище інтересів державної справи. Головне сьогодні для України і для мене особисто — зберегти правосуддя, утвердити суд, де б кожний зміг знайти належний правовий захист».

Співдоповідачі Комітету ПАРЕ висловили розуміння позиції Василя Онопенка, яку він неодноразово обстоював і яка полягає в необхідності проведення судової реформи з обов'язковим дотриманням конституційних положень, що стосуються побудови та діяльності судової системи.